

ПСИХОЛОГІЧНИЙ ТРЕНІНГ ДЛЯ УЧИТЕЛІВ

Психологічні основи взаємодії класного керівника з учнями

Мета: Допомогти класному керівнику у створенні позитивного мікроклімату в колективі, налагоджувати міжособистісні взаємини в системі «класний керівник-учень-батько», знаходити найефективніші засоби спілкування зі своїми підопічними, сприяти організації повноцінної взаємодії з учнями

I. Привітання. Вступне слово психолога (мета і зміст заняття)

Вправа «Знайомство»

Учасникам по черзі пропонується назвати своє ім'я та розказати про свої сподівання, а також про те, чому вони хотіли б навчитись. З цією метою пропонується закінчити фразу «Я прийшла сюди для того, щоб...»

II. Введення правил групи.

Наведені правила є основними, але можуть доповнюватись за бажанням учасників:

- довірливий стиль спілкування;
- спілкування за принципом «тут і тепер»;
- персоніфікація висловлювань;
- щирість у взаєминах;
- конфіденційність усього, що відбувається у групі;
- визначення сильних сторін особистості;
- активна участь у роботі;
- повага до промовця.

III. Інформаційне повідомлення «Діагностика в роботі класного керівника».

IV. Інформаційний блок.

«(Повідомлення психолога «Як створити позитивний мікроклімат в класному колективі?»)»

Вправа «Мозковий штурм»

Вправа «Закінчи фразу «Мій клас...»».

V. Вправа «Похвали учня». (Групова дискусія «Що таке поганий вчинок?»)

VI. Інформаційне повідомлення на тему «Спілкування з учнями свого класу»

- **Вкладайте свою душу.** Не розмовляйте з учнем відособлено й байдуже. Намагайтеся бачити в ньому співрозмовника, а не тільки учня.
- **Уникайте формального спілкування.** Цікавтесь справами кожної дитини в класі, переймайтесь її проблемами.
- **Враховуйте індивідуальні особливості учнів.** Пам'ятайте, що кожній дитині дуже потрібні любов, підтримка й турбота. Підліток прагне рівноправності. Юнак очікує поваги.

Свої взаємини з класом підтримуйте за допомогою словесного впливу, який можна поділити на три види:

- організуючий (інструктування, настанови, поради, попередження);
- оцінюючий (похвала, критичні зауваження, осуд);
- дисциплінуючий (зауваження – твердження, зауваження – запитання, підвищення інтонації).

VII. Мозковий штурм «Дисципліна в моєму класі...».

Психолог: Проблема дисципліни, мабуть, одна з основних проблем класу і школи. Від дисципліни багато в чому залежить успішність учнів. Які ж мотиви поганої поведінки учнів? Для одних дітей добре, коли вони в центрі уваги; для інших – коли вони головні в будь-якій ситуації; для третіх – коли вони можуть помститися за образу; для четвертих – коли їм дають спокій. Що ж робити класному керівнику в такому випадку?

Розглянемо таблицю.

«Чотири мотиви поганої поведінки»

	Привертання уваги	Влада	Помста	Уникання невдачі
Соціальні причини	Емоційна холодність батьків, увага приділяється поганій, а не гарній	Мода на сильну особистість, відсутність прикладів конструктивного підпорядкування	Зростання рівня насильства в суспільстві	Занадто високі вимоги батьків і вчителів

	поведінці	в оточенні дитини		
Сутність поведінки	Отримувати особливу увагу	«Ти мені нічого не зробиш»	Шкодити у відповідь на образу	«Навіть не спробую, все одно не вдасться»
Сильні сторони поведінки	Потреба в контакті з учителем	Сміливість, опір впливам	Здатність захищати себе від болю та образ	Немає
Реакція вчителя: емоції	Роздратування, обурення	Гнів, обурення, страх	Образа, біль, спустошення, обурення і страх	Професійна безпорадність
Реакція вчителя: імпульс	Зробити зауваження	Припинити витівку за допомогою фізичної дії	Негайно відповісти чи уникнути такої ситуації	Виправдатися й пояснити невдачу за допомогою фахівця
Реакція учня	Тимчасово припиняє	Припиняє витівку, коли сам вирішить	Припиняє витівку, коли сам вирішить	Потрапляє в залежність від учителя і далі нічого не робитиме
Способи запобігання	Вчити дітей привертати до себе увагу прийнятними способами; нагороджувати за гарну поведінку	Уникати конфронтації; віддавати частину своїх організаторських функцій	Формувати взаємини з учнем за принципом турботи про нього	Підтримка учня, щоб його установка «Я не можу» змінилася на установку «Я можу»

Вправа «Знайди мотив»

Запропонувати учасникам ситуацію для визначення поганої поведінки («Учениця сидить на уроці і ридає...»)

Вислухати різні думки, обговорити

VIII. Психолог

Інформаційний блок «Як розв'язати конфлікт в класі?»

Конфлікт – це зіткнення протилежно спрямованих цілей, інтересів, позицій, думок або поглядів. Для розв'язання конфлікту дуже важливо, аби сторони дотримувалися певних правил:

- намагалися вирішити проблему;
- не ображали один одного словами та діями;
- не переривали один одного.

(Обговорити процес трансформації конфлікту та стратегії поведінки в конфлікті)

Вправа «Розв'яжи ситуацію»

Учасників поділити на дві групи – опоненти. Розіграти ситуацію конфлікту, знайти шляхи примирення сторін

(Обмін досвіду роботи)

ІХ. Психолог

Рекомендації класним керівникам щодо проведення класних батьківських зборів.

(Проблема обговорюється по колу)

Х. Підсумок заняття

Рефлексія «Тут і тепер»